

1 Οκτωβρίου 2020
Αριθμ. Πρωτ.: 230292/45149/2020

Κύκλος Ποιότητας Ζωής
Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Ν. 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 § 5)

ΘΕΜΑ

**Ζητήματα ασφάλειας μαθητών και όχλησης εξαιτίας της λειτουργίας
των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος πλησίον
Γυμνασίου και Λυκείου Γαργαλιάνων**

Συνήγορος του Πολίτη:

Ανδρέας Ποττάκης

Ειδική Επιστήμονας:

Μαρία Αποστόλου

Σεπτέμβριος 2020

Προς τους Υπουργούς

Εσωτερικών

Κόριο Παναγιώτη Θεοδωρικάκο

Παιδείας και Θρησκευμάτων

Κορία Νίκη Κεραμέως

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παρ. 9 του Συντάγματος και το Ν. 3094/2003 (Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις), εξέτασε την αναφορά με κωδικό υπόθεσης 230292, σχετικά με την όχληση του Γυμνασίου και του Λυκείου Γαργαλιάνων από τη λειτουργία δυο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Δεδομένου ότι στο άρθρο 4 παρ. 6 του ως άνω νόμου προβλέπεται ότι «...ο Συνήγορος του Πολίτη μετά το πέρας της έρευνας εφόσον το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, μπορεί να συντάσσει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες υπηρεσίες...» η Αρχή προβαίνει στη σύνταξη του παρόντος πορίσματος το οποίο γνωστοποιείται, διαβιβάζεται και κοινοποιείται αρμοδίως.

Α) ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε στις 21/6/2017 αναφορά της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας (φάκελος υπόθεσης 230292) σχετικά με την όχληση του Γυμνασίου και του Λυκείου Γαργαλιάνων από τη λειτουργία δυο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (ΚΥΕ). Ειδικότερα πρόκειται για τα καταστήματα με τη διακριτική επωνυμία «ΤΟΤΕΜ» και «ΡΟΔΟΝ», που λειτουργούν στο πεζοδρόμιο επί της οδού Παναγοπούλου, το οποίο εφάπτεται του σχολικού συγκροτήματος που στεγάζει το Γυμνάσιο και το Λύκειο Γαργαλιάνων.

Από την αναφορά, με την οποία μας είχαν κοινοποιηθεί **οι από 9/6/17 και 15/6/17 σχετικές επιστολές των Διευθυντών του Λυκείου και του Γυμνασίου Γαργαλιάνων αντίστοιχα, καθώς και φωτογραφικό υλικό, προέκυπτε ότι στη νότια πλευρά του σχολικού συγκροτήματος είχε γίνει ηλεκτρική εγκατάσταση από καταστήματα της γύρω περιοχής, η οποία έθετε σε κίνδυνο την ασφάλεια των μαθητών και των εκπαιδευτικών.** Επιπλέον τα εν λόγω καταστήματα είχαν **«καταλάβει τμήμα του οδοστρώματος και το πεζοδρόμιο του σχολείου με τραπεζοκαθίσματα και μόνιμες κατασκευές πάνω στον περίβολο του σχολείου».** Επισημαίνεται επίσης ότι το ένα κατάστημα είχε επεκταθεί με την κατασκευή ξύλινου πατώματος στο πεζοδρόμιο, καλύπτοντας την περιφραξη του σχολείου με ξύλο και **κατασκευάζοντας σκέπαστρα και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις που στηρίζονταν στα κάγκελα του σχολείου.** Από τα στοιχεία της αναφοράς προέκυπτε ότι **η συγκεκριμένη κατάσταση υφίστατο από το 2015.**

Η Αρχή, στο πλαίσιο της διαμεσολαβητικής της αποστολής, απευθύνθηκε με σειρά εγγράφων στο Δήμο Τριφυλίας¹ και συναρμόδιες υπηρεσίες και πιο συγκεκριμένα με τα υπ' αρ. πρωτ. 230292/32622/20-7-17, 230292/53567/1-12-17, 230292/26067/13-6-18, 230292/54459/4-12-18, 230292/10009/25-2-19, 230292/20662/23-4-19 έγγραφα, κατά το περιεχόμενο των οποίων ζητούσε: 1) τη διενέργεια αυτοψιών, 2) τον έλεγχο των όρων λειτουργίας των ΚΥΕ, 3) την επιβολή των νόμιμων διοικητικών κυρώσεων μετά τη διαπίστωση των σχετικών παραβάσεων, 4) τη λήψη μέτρων για την απομάκρυνση των κατασκευών, 5) τη μέριμνα για την ασφαλή και ελεύθερη πρόσβαση των μαθητών προς και από το σχολικό συγκρότημα, καθώς και την απρόσκοπτη διέλευση των πεζών στα πεζοδρόμια, 6) την αποφυγή τυχόν ατυχημάτων (ηλεκτροπληξίας, τροχαία κλπ) και φαινομένων όχλησης κατά τις ώρες λειτουργίας του σχολείου και 7) την αποστολή των σχετικών εγγράφων που αφορούσαν την αδειοδότηση των ΚΥΕ, τις χορηγηθείσες άδειες χρήσης κοινόχρηστου χώρου για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων ή/και άλλων κατασκευών.

---

¹ Τα έγγραφα απευθύνονταν στον Δήμαρχο Τριφυλίας, κ. Παναγιώτη Κατσιβέλα, στη Διεύθυνση Δημοτικών Προσόδων και Δημοτικής Περιουσίας, στην Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Τριφυλίας, στο Αστυνομικό Τμήμα Γαργαλιάνων και στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Μεσσηνίας.

Επισημαίνεται ότι στον ιστοχώρο του Δήμου Τριφυλίας, στην υποσελίδα σχετικά με τις άδειες λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος² (σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, ανάμεσα στα απαιτούμενα δικαιολογητικά που οφείλει να καταθέσει κατάστημα ή επιχείρηση ώστε να λάβει προέγκριση είναι «*διάγραμμα κάλυψης της ευρύτερης περιοχής από την απεικόνιση του οποίου μπορεί να διαπιστωθεί αν υπάρχουν άλλες λειτουργίες που επηρεάζονται από το υπό ίδρυση κατάστημα (π.χ. σχολείο, εκκλησία, νοσοκομείο κ.α.)*», ενώ στα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, υπογραμμίζεται: «*ΠΡΟΣΟΧΗ: Α. Σε περίπτωση που το κατάστημα σερβίρει οινόπνευματώδη ποτά πρέπει να έχει απόσταση κατ' ελάχιστο 50 μέτρα από Σχολεία, Ναούς, Φροντιστήρια, Κλινικές, Στρατώνες και Εργοστάσια*».

Από την υπηρεσιακή αλληλογραφία - η οποία περιήλθε σε γνώση της Αρχής και με την επιφύλαξη τυχόν άλλων στοιχείων που δεν της γνωστοποιήθηκαν - προέκυψαν οι εξής ενέργειες των αρμόδιων υπηρεσιών:

- Η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Τριφυλίας διενήργησε την από 6/7/17 αυτοψία και συνέταξε τις υπ' αρ. 16/2017 και 17/2017 εκθέσεις αυθαιρέτων με τις οποίες διαπιστωνόταν **η ύπαρξη αυθαιρέτων κατασκευών των ανωτέρω καταστημάτων** στο πεζοδρόμιο και στην περιφραξη του σχολικού συγκροτήματος Γυμνασίου-Λυκείου Γαργαλιάνων καθώς και ότι **η απόσταση των ως άνω καταστημάτων από την περιφραξη του εν λόγω σχολικού συγκροτήματος είναι ίση περίπου με 10,00μ.** (υπ' αρ. πρωτ. 907/406/15-9-17 έγγραφο).
- Η Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας, Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου ΠΕ Μεσσηνίας διενήργησε αυτοψία τον Ιούλιο 2017 και ενημέρωσε τη Δ.Ε. Γαργαλιάνων του Δήμου Τριφυλίας, ότι **τα ΚΥΕ δεν είχαν άδεια κατάληψης κοινόχρηστου χώρου**, ότι είχαν απομακρυνθεί τα τραπεζοκαθίσματα από το πεζοδρόμιο που βρίσκεται απέναντι από τα καταστήματα εφαιπτόμενο του σχολείου, αλλά υπήρχαν τραπεζοκαθίσματα επί της δημοτικής οδού.
- Η Δημοτική Ενότητα Γαργαλιάνων απέστειλε τα υπ' αρ. πρωτ. 16791/17-8-17 & 16792/17-8-17 έγγραφα στους ιδιοκτήτες των ΚΥΕ με τα οποία τους ζητούσε, σε συνέχεια των υπ' αριθμ. 434456/27-7-17 & 43476/27-7-17 εγγράφων του Τμήματος Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της ΠΕ Μεσσηνίας, να προβούν, έως τις 31/8/17, στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου οι επιχειρήσεις τους να λειτουργούν σύμφωνα με την άδεια λειτουργίας τους. Στη συνέχεια με τα υπ' αρ. πρωτ. 18261/5-9-17 & 18262/5-9-17 έγγραφα η ανωτέρω υπηρεσία διαβίβασε στην υγειονομική υπηρεσία τις από 31/8/17 υπεύθυνες δηλώσεις των δυο ιδιοκτητών σύμφωνα με τις οποίες προέβησαν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου οι επιχειρήσεις τους να λειτουργούν σύμφωνα με την άδεια λειτουργίας τους.
- Το Αστυνομικό Τμήμα Γαργαλιάνων απέστειλε πίνακες με τις βεβαιωθείσες - εντός του 2017 - παραβάσεις προς τα εν λόγω ΚΥΕ. **Οι παραβάσεις αφορούσαν τη στέρηση άδειας δημοτικής αρχής για χρήση πεζοδρομίων, πλατειών και λοιπών κοινόχρηστων χώρων, παρακώλυση διέλευσης οχημάτων σε δημοτική οδό.**
- Η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Τριφυλίας με το υπ' αρ. πρωτ. 1083/453/3-10-17 έγγραφο ενημέρωσε την Αρχή ότι διενήργησε αυτοψία στις 29/9/17 κατά την οποία «...*διαπιστώθηκε η απομάκρυνση όλων των αυθαιρέτων κατασκευών του κ. ... (ΤΟΤΕΜ) ... ενώ από το σύνολο των κατασκευών του κ. ... (ΡΟΔΟΝ) ... έχουν απομείνει μόνο οι επενδύσεις του πεζοδρομίου με λουρίδες ξυλείας ...*».
- Η Αρχή ζήτησε τη διενέργεια νέας αυτοψίας από την Υπηρεσία Δόμησης και τη Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Μεσσηνίας ενώ από την

²<http://www.dimostrifylas.gr/adeies-katastimaton/adeia-leitourgias-katastimaton-ygeionomikou-entiaferontos>

αδειοδοτούσα υπηρεσία του Δήμου Τριφυλίας ζήτησε αντίγραφα των φακέλων αδειοδότησης των εν λόγω καταστημάτων και των αδειών χρήσης κοινόχρηστου χώρου και τοποθέτησης τραπεζοκαθισμάτων. Επίσης ζήτησε ενημέρωση «...εάν τα συγκεκριμένα ΚΥΕ έχουν λάβει άδεια για χρήση 'Καφενείου' (όπως αναφέρεται στα έγγραφα της Δημοτικής Ενότητας Γαργαλιάνων), δεδομένου ότι από τις ιστοσελίδες τους γίνεται άμεσα αντιληπτό ότι πρόκειται για 'Καφέ-μπαρ' στα οποία σερβίρονται και οινοπνευματώδη ποτά. Σύμφωνα δε με την σχετική ανάρτηση του δήμου σας «...«ΠΡΟΣΟΧΗ: Α. Σε περίπτωση που το κατάστημα σερβίρει οινοπνευματώδη ποτά πρέπει να έχει απόσταση κατ' ελάχιστο 50 μέτρα από Σχολεία, Ναούς, Φροντιστήρια, Κλινικές, Στρατώνες και Εργοστάσια». Για τον λόγο αυτό, παρακαλούμε να μας αποστείλετε το σχετικό έγγραφο της πολεοδομικής υπηρεσίας, το οποίο αναφέρεται στην μέτρηση της απόστασης από το σχολικό συγκρότημα και το οποίο θα πρέπει να έχει ληφθεί υπόψη κατά τη διαδικασία αδειοδότησης. Επίσης παρακαλείσθε για τις έγγραφες και εμπειροστατωμένες απόψεις σας επί του ζητήματος των πιθανολογούμενων οχλήσεων των σχολείων από τη λειτουργία των ΚΥΕ, καθώς και εάν εξετάστηκαν τα ζητήματα της ασφαλούς και ελεύθερης πρόσβασης των μαθητών στο σχολικό συγκρότημα και της απρόσκοπτης διέλευσης των πεζών στα πεζοδρόμια...».

- Η Δ/νση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Μεσοπνίας διενήργησε υγειονομικό επανέλεγχο και με τα υπ' αρ. πρωτ. 50884 & 50890/15-12-17 έγγραφά της ενημέρωσε τη Δ.Ε. Γαργαλιάνων «...στο κατάστημα ΚΑΦΕΝΕΙΟ του ... διαπιστώθηκε ότι έχει απομακρύνει όλα τα τραπεζοκαθίσματα που είχε αναπτύξει στους υπαίθριους χώρους (πεζοδρόμιο εμπροσθεν του καταστήματος, δημοτική οδό και από το πεζοδρόμιο που βρίσκεται απέναντι από το κατάστημά του εφραπτόμενο του σχολείου) ... δεν ισχύει η επέκταση-οσιώδη τροποποίηση των όρων λειτουργίας της ... στο κατάστημα ΚΑΦΕΝΕΙΟ του ... διαπιστώθηκε ότι έχει απομακρύνει όλα τα τραπεζοκαθίσματα που είχε αναπτύξει στο πεζοδρόμιο που βρίσκεται απέναντι από το κατάστημά του εφραπτόμενο του σχολείου, έχει απομακρύνει το ανοικτό μπαρ ... εφραπτόμενο του σχολείου ... έχει αναπτύξει 3 τραπέζια με 12 καθίσματα στο πεζοδρόμιο ... 3 υπερυψωμένα τραπέζια επί της δημοτικής οδού ... δεν έχει δικαίωμα ανάπτυξης τραπεζοκαθισμάτων στον υπαίθριο χώρο ... λειτουργούσε μουσικά όργανα χωρίς την απαιτούμενη γνωστοποίηση άδειας μουσικών οργάνων ... παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες ...».
- Η Υπηρεσία Δόμησης του Δήμου Τριφυλίας διενήργησε νέα αυτοψία και με το υπ' αρ. πρωτ. 1560/70/12-2-18 έγγραφο, κοινοποιούμενο στις Δ/νσεις Δημοτικών Προσόδων & Δημοτικής Περιουσίας και Τεχνικών Υπηρεσιών του οικείου δήμου, ανέφερε ότι «...από το κατάστημα 'ΡΟΔΟΝ' διατηρείται ακόμη η επένδυση με λουρίδες ξυλείας του πεζοδρομίου και του συμπαγούς τμήματος της περιφραξης του σχολικού συγκροτήματος ... υπάρχουν δυο ξύλινες ζαρντινιέρες ... εμποδίζουν την ελεύθερη ζώνη όδευσης των πεζών ... επί του δρόμου εμπροσθεν του καταστήματος ... υπάρχουν μόνιμα τέσσερα ξύλινα τραπεζάκια ... παρακαλούμε τη Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών ... για τις δικές της ενέργειες απομάκρυνσης των εν λόγω τραπεζιών ... το κατάστημα εκδίδει αποδείξεις καφενείου ... στο πεζοδρόμιο έναντι του καταστήματος 'ΤΟΤΕΜ' δεν υπάρχουν ζαρντινιέρες που να εμποδίζουν την ελεύθερη ζώνη όδευσης των πεζών ... το κατάστημα εκδίδει αποδείξεις καφενείου-ζαχαροπλαστέιου ... η απόσταση των ως άνω καταστημάτων από την περίφραξη του εν λόγω σχολικού συγκροτήματος είναι ίση περίπου με 10,00μ».
- Η Αρχή επανερχόμενη στο θέμα ζήτησε εκ νέου από το Δήμο Τριφυλίας να επιβάλει τις τυχόν νόμιμες διοικητικές κυρώσεις, στην περίπτωση που συνεχιζόταν η ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και η αναπαραγωγή μουσικής άνευ σχετικών αδειών, μη απομάκρυνσης των λοιπών καταγεγραμμένων αυθαίρετων κατασκευών, εάν υπήρχε άνευ σχετικής άδειας. Επισημάνθηκε ιδιαίτερος η αναγκαιότητα διαπίστωσης εάν στα εν λόγω ΚΥΕ σερβίρονταν οινοπνευματώδη ποτά και η ασυμβατότητα της χρήσης καταστημάτων που σερβίρουν οινοπνευματώδη ποτά με το όμορο σχολικό

περιβάλλον και την πρόταξη της ασφάλειας των μαθητών και της αποφυγής οχλήσεων μη συμβιβαζόμενων με το σχολικό περιβάλλον κατά την αδειοδότηση των καταστημάτων.

- Το Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Εμπορικών Δραστηριοτήτων της Δημοτικής Ενότητας Γαργαλιάνων απέστειλε στην Αρχή το υπ' αρ. πρωτ. 10362/31-7-18 απαντητικό έγγραφο του σύμφωνα με το οποίο «... οι άδειες λειτουργίας των συγκεκριμένων καταστημάτων έχουν εκδοθεί ήδη από το 1999 και 2013 ... έχει νομότοπα χορηγηθεί άδεια για πώληση οινοπνευματωδών ποτών ... λαμβάνοντας υπόψη ότι στο σχολείο φοιτούν μαθητές γυμνασίου και λυκείου (και όχι μικρότερες και άρα περισσότερο ενάλωτες ομάδες) ... ήρθαμε σε ελαφή και συνεννόηση με τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων με στόχο την εξεύρεση λύσης ... ώστε να αρθούν όλα τα θέματα που ενδεχομένως να προκαλούσαν πηγή ανησυχίας στον Διευθυντή του σχολικού συγκροτήματος ... οι ιδιοκτήτες – επιχειρηματίες έχουν προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να λειτουργούν οι επιχειρήσεις τους μέσα στα όρια της νομιμότητας ... απαγορεύτηκε πλήρως η ανάπτυξη των τραπεζοκαθισμάτων επί του πεζοδρόμου που γειτνιάζει με την είσοδο του σχολείου».
- Η Υπηρεσία Δόμησης με το υπ' αρ. πρωτ. 782/358/30-8-18 έγγραφο μας ενημέρωσε ότι μετά τη διενέργεια νέας αυτοψίας στις 29/6/18, διαπιστώθηκαν αυθαίρετες κατασκευές και στη συνέχεια βεβαιώθηκαν διοικητικά πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης αυθαίρετων κατασκευών στα δυο ΚΥΕ.
- Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2018-2019, η Αρχή έλαβε το από 14/9/18 έγγραφο της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας, το οποίο συνοδεύεται και με φωτογραφικό υλικό, με το οποίο κοινοποιείται η από 7/9/18 επιστολή των Διευθυντών του Γυμνασίου και του Λυκείου Γαργαλιάνων προς τον Αντιδήμαρχο Τριφυλίας κ. Ιωάννη Κατσούλα. Οι Διευθυντές των σχολείων ανέφεραν χαρακτηριστικά ότι εκ νέου: «... τα καταστήματα «TOTEM» και «ΡΟΔΟΝ» έχουν και πάλι καταλάβει εξ ολοκλήρου το πεζοδρόμιο του σχολείου καθώς και μεγάλο μέρος του οδοστρώματος με αποτέλεσμα να εμποδίζουν την ασφαλή προσέλευση και απομάκρυνση των μαθητών. Επίσης έχουν εγκαταστήσει διάφορες ηλεκτρολογικές και άλλες εγκαταστάσεις πάνω στα κάγκελα του σχολείου οι οποίες εγκυμονούν κίνδυνο για τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας για τους μαθητές μας ...».
- Για το λόγο αυτό η Αρχή απευθύνθηκε στον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου κ. Νικόλαο Παπαθεοδώρου, με το υπ' αρ. πρωτ. 230292/44620/10-10-18 έγγραφο, με το οποίο διατύπωσε τις διαπιστώσεις της «... α) τα ανωτέρω έρχονται σε πλήρη αντίφαση με τα διαλαμβανόμενα στο υπ' αρ. πρωτ. 10362/31-7-18 απαντητικό έγγραφο του Δήμου, β) η μη λήψη μέτρων και η μη επιβολή κυρώσεων – πέραν αυτών της πολεοδομικής νομοθεσίας – έχει δημιουργήσει ένα καθεστώς ανομίας το οποίο φαίνεται να συνεχίζεται υπό την ανοχή της δημοτικής αρχής, γ) τα θέματα ασφάλειας των παιδιών και γενικότερα η διασφάλιση της λειτουργικότητας των σχολικών μονάδων με την αποφυγή οχλήσεων, οι οποίες δεν συνάδουν με τον σκοπό των συγκεκριμένων κτιρίων (εν προκειμένω τον εκπαιδευτικό) δεν έχουν ληφθεί υπόψη κατά την αδειοδότηση των εν λόγω ΚΥΕ, δ) δεν γίνεται κατανοητό βάσει ποιας θεωρητικής προσέγγισης και ποιών επιστημονικών δεδομένων τεκμηριώνεται ο διαχωρισμός των μαθητών γυμνασίου και λυκείου από τις «μικρότερες και άρα περισσότερο ενάλωτες ομάδες» ως προς την όχληση και την ελεύθερη και ασφαλή πρόσβαση στο σχολείο, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο έγγραφο του Δήμου, ε) ο Δήμος Τριφυλίας δεν ανταποκρίνεται στην προβλεπόμενη από τη νομοθεσία υποχρέωσή του για συνεργασία με τον Συνήγορο του Πολίτη (άρθρο 4. §5,11 του Ν3094/03)...» και ζήτησε την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου του Δημάρχου Τριφυλίας κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 233 και 238 του Ν. 3852/10

(όπως έχει τροποποιηθεί) και της υπ' αρ. 42203/ΕΓΚ. 27/13-8-18 εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών.

- **Μετά την αποστολή του ως άνω εγγράφου προς τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ο Δήμος Τριφυλίας προέβη σε ενέργειες για την άρση της αυθαίρετης κατάληψης κοινόχρηστου χώρου** έμπροσθεν του σχολικού συγκροτήματος που στεγάζει το Γυμνάσιο και το Λύκειο Γαργαλιάνων από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (με την επωνυμία «ΤΟΤΕΜ» και «ΡΟΔΟΝ»). Ειδικότερα ο Δήμος απέστειλε το υπ' αρ. πρωτ. 16186/7-11-18 έγγραφο με το οποίο μας κοινοποιούσε σειρά υπηρεσιακών εγγράφων για την διενέργεια ελέγχου για την διακρίβωση της αυθαίρετης χρήση κοινοχρήστων χώρων στην περιοχή πλησίον του σχολικού συγκροτήματος, τις εντολές άρσης των αυθαίρετων καταλήψεων κοινοχρήστων χώρων και **το από 7/11/18 πρακτικό διενέργειας επανελέγχου με το οποίο διαπιστώθηκε η άρση των αυθαίρετων καταλήψεων κοινοχρήστων χώρων από τα δυο ΚΥΕ.**
- Αναφορικά με το αίτημα του Συνηγόρου του Πολίτη για την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στον Δήμαρχο Τριφυλίας, το Τμήμα Διοικητικού – Οικονομικού Νομού Μεσσηνίας της Διεύθυνσης Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου μας ενημέρωσε με το υπ' αρ. πρωτ. ΕΜΠΙ 56+57/19-11-18 έγγραφο ότι «...όπως προκύπτει από την πρόσφατη αλληλογραφία ο Δήμος Τριφυλίας προέβη στις απαραίτητες ενέργειες ... σε περίπτωση υποτροπής θα ελέγξουμε εάν τυχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις ... περί άσκησης πειθαρχικού ελέγχου».
- Η Αρχή ωστόσο επανήλθε στο Δήμο Τριφυλίας με το υπ' αρ. πρωτ. 230292/54459/4-12-18 έγγραφο και ζήτησε: α) **την επιβολή προστίμου για την αυθαίρετη χρήση χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί για τα έτη 2017 και 2018** σύμφωνα με την παρ. 2. του άρθ. 50 του Ν. 4257/14, η οποία τροποποιεί την παρ. 8 του άρθ. 13 του από 20.10.1958 Β.Δ., β) **την αφαίρεση της, ήδη καταγραφείσας στην από 6/7/17 έκθεση αυτοψίας της Υπηρεσία Δόμησης, επένδυσης με λουρίδες ξυλείας του πεζοδρομίου και του συμπαγούς τμήματος της περιφραξής του σχολικού συγκροτήματος Γυμνασίου-Λυκείου, θέτοντας προθεσμία τριάντα (30) ημερών για την υλοποίησή της.**
- Στη συνέχεια περιήλθαν σε γνώση μας οι υπ' αρ. 2444/2018 και 2445/2018 **αποφάσεις Δημάρχου Τριφυλίας για την επιβολή προστίμου για την αυθαίρετη χρήση κοινοχρήστων χώρων στους φορείς εκμετάλλευσης των ΚΥΕ**
- Η Υπηρεσία Δόμησης απέστειλε το υπ' αρ. πρωτ. 1620/10/14-1-19 έγγραφο προς το Δήμο Τριφυλίας, με το οποίο **αιτείτο τον ορισμό συνεργείου που θα συνδράμει στην κατεδάφιση της ως άνω αυθαίρετης κατασκευής.** Στη συνέχεια από το Γραφείο Δημάρχου απεστάλη το υπ' αρ. πρωτ. 536/31-1-19 έγγραφο σύμφωνα με το οποίο «...οι αυθαίρετες κατασκευές έχουν ήδη αφαιρεθεί από τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων. Όσον αφορά στην αφαίρεση της ξύλινης επένδυσης επί του πεζοδρομίου ... η Επιτροπή Ελέγχου Κοινοχρήστων Χώρων δεν προχώρησε στην καταγραφή της και δεν εκδόθηκε εντολή άρσης της εν λόγω κατασκευής από τους ιδιοκτήτες, διότι δεν θεωρήθηκε ως κατάληψη, **αντιθέτως βελτιώνει τη βατότητα και προσβασιμότητα του πεζοδρομίου.** Η ΥΔΟΜ, λαμβάνοντας υπόψη το ανωτέρω απαντητικό έγγραφο, με το υπ' αρ. πρωτ. 91/66/25-2-19 προς συναρμόδιες υπηρεσίες, σημείωνε τη δυνατότητα κατεδάφισης οριστικά αυθαίρετου κατασκευής σε κοινόχρηστο χώρο από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο κατόπιν Έγκρισης εκτέλεσης εργασιών από την εν λόγω υπηρεσία.
- Με το υπ' αρ. πρωτ. 230292/10009/25-2-19 έγγραφο η Αρχή έθεσε εκ νέου **προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών για την αφαίρεση της επένδυσης με λουρίδες ξυλείας του πεζοδρομίου και του συμπαγούς τμήματος της περιφραξής του σχολικού**

συγκροτήματος Γυμνασίου-Λυκείου, η οποία εντέλει **αποξηλώθηκε στις 18/3/19 από συνεργείο του Δήμου Τριφυλίας**, μετά τις επανειλημμένες σχετικές προσπάθειες της Αρχής.

- Λόγω της αποξήλωσης της ξύλινης επένδυσης, το πεζοδρόμιο πλέον είχε καταστεί επικίνδυνο για την ασφαλή κυκλοφορία πεζών, ατόμων με αναπηρία, καθώς και των μαθητών που διέρχονταν από αυτό κατά την προσέλευση και αποχώρησή τους από το σχολικό συγκρότημα και στις 23/4/19 **ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε εκ νέου από το Δήμο Τριφυλίας όπως προβεί στις οφειλόμενες ενέργειες για την άμεση αποκατάσταση του εν λόγω πεζοδρομίου καθώς και της συμπαγούς περιφράξης του σχολικού συγκροτήματος.**
- **Εν αναμονή της απάντησης από το Δήμο Τριφυλίας**, περιήλθε στην Αρχή η υπ' αρ. πρωτ. 26693/30-5-19 συμπληρωματική αναφορά της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας. Με την εν λόγω αναφορά **μας διαβιβάστηκε η από 29-5-19 επιστολή του Διευθυντή του Λυκείου Γαργαλιάνων προς την Δ/νση Δ.Ε. Μεσσηνίας**, κατά το περιεχόμενο της οποίας «... *χθες το πρωί στο πεζοδρόμιο του σχολείου γίνονταν εργασίες από τον ιδιοκτήτη του καταστήματος 'ΡΟΔΟΝ' ... βρήκα τοποθετημένες σωληνώσεις για ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις σε όλο το μήκος του πεζοδρομίου αλλά και σε όλο το μήκος του μαντρότοιχου του σχολείου με απολήξεις στο άνω μέρος αυτού προκειμένου να τοποθετηθεί φωτισμός ... επικοινωνήσα με τον Δήμαρχο ... έχει δώσει άδεια η υπηρεσία του Δήμου για εργασίες στο πεζοδρόμιο ... σήμερα το πρωί παρατήρησα ότι οι σωληνώσεις στο μαντρότοιχο έχουν καλυφθεί με σοβά και ... καλύπτονται οι σωληνώσεις επί του πεζοδρομίου με μπετόν ... δεν έχουν αφαιρεθεί ακόμη σιδερένιοι σωλήνες και δοκοί από τα κάγκελα του σχολείου από τα δυο καταστήματα ... εκτιμώ ότι δεν υπάρχει βούληση για επίλυση του προβλήματος από το Δήμο ... παρακαλώ να εξαντλήσετε κάθε νόμιμο μέσον προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των μαθητών του σχολείου μας» (η έντονη γραφή προέρχεται από την επιστολή του Δ/ντή του Λυκείου).*
- Ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε άμεσα και **με την ένδειξη του επείγοντος** το υπ' αρ. πρωτ. 230292/29234/12-6-19 έγγραφο προς τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου κ. Νικόλαο Παπαθεοδώρου και ζήτησε να ελεγχθούν τα εξής: α) **εάν έχουν χορηγηθεί άδειες από υπηρεσίες του Δήμου Τριφυλίας** προς τους εκμεταλλευτές των δυο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, β) **να ελεγχθεί η διαδικασία εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας εν γένει από το Δήμο Τριφυλίας, δεδομένου ότι, έως την παρέμβαση της Αρχής, η χρήση και κατάληψη του κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα, μόνιμες κατασκευές και ηλεκτρολογικό εξοπλισμό από τα ΚΥΕ λάμβανε χώρα με την ανοχή της δημοτικής αρχής, γ) να διενεργηθεί έλεγχος από τα αρμόδια όργανα** για την διαπίστωση της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης και την άμεση αποξήλωσή της δεδομένου ότι ενέχει κινδύνους για τους μαθητές, δ) **να ληφθούν άμεσα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί: 1) η νομιμότητα στην περιοχή και 2) η ασφαλής και απρόσκοπτη πρόσβαση των μαθητών προς και από το σχολικό συγκρότημα και την αποφυγή ατυχημάτων και φαινομένων όχλησης κατά τις ώρες λειτουργίας του σχολείου.**
- Στη συνέχεια υποβλήθηκε συμπληρωματική αναφορά από τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας ότι σύμφωνα με έγγραφο του Γενικού Λυκείου Γαργαλιάνων (υπ' αρ πρωτ. 161/19-6-19) «... η διάβαση του πεζοδρομίου είναι αδύνατη αφού έχουν τοποθετηθεί ζαρντινιέρες και τραπεζοκαθίσματα επί του πεζοδρομίου και υφάσματα στο μαντρότοιχο του σχολείου ... υπάρχουν υπόγειες ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις εμφανείς στα δέντρα ... καλυμμένες κάτω από σοβά που καταλήγουν σε φωτιστικά σώματα επί του μαντρότοιχου του σχολείου...». Για το λόγο αυτό η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Μεσσηνίας με το υπ' αρ. πρωτ. 3646εξ./20-6-19 έγγραφο απευθύνθηκε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Κυπαρισσίας.

- Ο Δήμος Τριφυλίας, με το υπ' αρ. πρωτ. 8904/3-7-19 έγγραφο μας γνωστοποίησε τις σχετικές ενέργειές του και πιο συγκεκριμένα: η Επιτροπή Ελέγχου Αυθαιρέτης Χρήσης Κοινόχρηστων Χώρων Δ.Ε. Γαργαλιάνων διαπίστωσε τις αυθαιρέτες εργασίες που είχαν εκτελεστεί από τον υπεύθυνο λειτουργίας του καταστήματος 'ΡΟΔΟΝ', καθ' υπέρβαση της χορηγηθείσας υπ' αρ. πρωτ. 4216/ΔΤΥ/353 έγκρισης επισκευής κοινοχρήστου χώρου, και στη συνέχεια δόθηκε προθεσμία 24 ωρών για την αποκατάσταση του εργασιών, ωστόσο ο υπεύθυνος του καταστήματος δεν συμμορφώθηκε με την ως άνω προθεσμία. Ενημερώθηκε η Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου για τις δικές της ενέργειες.
- Ο Συνήγορος του Πολίτη λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό της υπόθεσης και τις διαπιστώσεις του, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4, παρ. 12 του ν. 3094/2003 «*Αν προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος διοίκησης, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει την έκθεση και στον αρμόδιο εισαγγελέα. Για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, αν κριθεί ότι παρίσταται ανάγκη παρέμβασης της αρμόδιας δικαστικής αρχής ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή φορέα, ο Συνήγορος του Πολίτη διαβιβάζει σε αυτούς σχετική έκθεση*», διαβίβασε την υπόθεση, με πλήρη φάκελο της σχετικής υπηρεσιακής αλληλογραφίας, στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Κυπαρισσίας (υπ' αρ. πρωτ. 230292/34967/11-7-19 έγγραφο). Στο εν λόγω έγγραφο η Ανεξάρτητη Αρχή επισήμανε τα εξής:
  - «...η ως άνω περιγραφείσα κατάσταση ανομίας στην περιοχή (από το 2015) διατηρήθηκε με την ανοχή της δημοτικής αρχής εν γένει, η οποία επιχειρούσε να επιλύσει το πρόβλημα «...σε συνεννόηση με τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων με στόχο την εξερεύνηση λύσης προς το συμφέρον όλων ...», γεγονός που δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για τις σχέσεις του δήμου με τους εκμεταλλευτές των ΚΥΕ,
  - η επί σειρά ετών μη λήψη μέτρων και η μη επιβολή κυρώσεων δεικνύει την έλλειψη βούλησης του δήμου να προβεί - ως όφειλε - στις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ενέργειες για την αποκατάσταση της νομιμότητας, αφού όλες οι ενέργειες που έγιναν επετεύχθησαν κατόπιν επανειλημμένων και επίμονων προσπαθειών της Αρχής ενώ σε μικρή χρονική περίοδο από την αποκατάσταση της νομιμότητας η κατάσταση επανήλθε στην προτέρα μορφή,
  - η επαναλαμβανόμενη υλοποίηση της δημοτικής αρχής σε μη σύννομες ενέργειες αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα και η έως σήμερα μη άσκηση ελέγχου των πράξεων του Δήμου Τριφυλίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 107 του Ν. 4057/12, αποτελεί σοβαρή περίπτωση κακοδιοίκησης,
  - τα θέματα ασφάλειας των παιδιών και γενικότερα η διασφάλιση της λειτουργικότητας των σχολικών μονάδων με την αποφυγή οχλήσεων, οι οποίες δεν συνάδουν με τον σκοπό των συγκεκριμένων κτιρίων (εν προκειμένω τον εκπαιδευτικό) δεν έχουν ληφθεί υπόψη κατά την αδειοδότηση των εν λόγω ΚΥΕ».
- Η Υπηρεσία Δόμησης σε νέα αυτοψία της στις 8/7/19 διαπίστωσε «...εναέρια καλώδια ρευματοδότησης φωτιστικών σωμάτων στο απέναντι πεζοδρόμιο από τα καταστήματα με την επωνυμία «TOTEM» και «ΡΟΔΟΝ» στους Γαργαλιάνους, στο πεζοδρόμιο του σχολικού συγκροτήματος Γυμνασίου-Λυκείου» (υπ' αρ. πρωτ. 723/236/18-7-19 έγγραφο).
- Η ΔΕΔΔΗΕ διενήργησε έλεγχο στην περιοχή και απέστειλε έγγραφα προς τους εκμεταλλευτές των δυο ΚΥΕ, κατά το περιεχόμενο των οποίων «...διαπιστώθηκε ότι έχετε προβεί σε επέκταση της εσωτερικής ηλεκτρικής εγκατάστασης του καταστήματος ... Από την υπόψη αυθαιρέτη επέκταση δύναται να προκληθούν ατυχήματα ... να απομακρύνετε

αμέσως την παράνομη αυτή επέκταση ... διαφορετικά θα προβούμε στη διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος ...».

- Ο Δήμος Τριφυλίας απέστειλε το υπ' αρ. πρωτ. 12928/27-8-19 έγγραφο με συνημμένα σειρά εγγράφων που αφορούσαν την έκδοση αποφάσεων για αποκατάσταση των αυθαίρετων εργασιών, άρση της αυθαίρετης κατάληψης κοινόχρηστου χώρου και επιβολή προστίμων. Στις 27/8/19 συνεργείο του Δήμου προέβη στην αποξήλωση των αυθαίρετων κατασκευών.
- Ωστόσο η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας απέστειλε με συμπληρωματικές της αναφορές προς την Αρχή, δύο επιστολές του Διευθυντή του Λυκείου Γαργαλιάνων προς τη νέα δημοτική αρχή (υπ' αρ. πρωτ. 228/4-9-19 & 249/18-9-19) κατά το περιεχόμενο των οποίων **καταγράφονται εκ νέου η κατάσταση από την κατάληψη του πεζοδρομίου έξωθεν του σχολικού συγκροτήματος**. Ειδικότερα «...Τα καταστήματα έχουν καταλάβει το απέναντι πεζοδρόμιο, μέρος του οδοστρώματος και το πεζοδρόμιο του σχολείου... η διάβαση του πεζοδρομίου του σχολείου είναι αδύνατη αφού έχουν τοποθετηθεί ζαρντινιέρες και τραπεζοκαθίσματα επί του πεζοδρομίου και υφάσματα στο μαντρότοιχο του σχολείου ώστε να χρησιμοποιούνται ως καθίσματα. Υπάρχουν υλόγειες ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, εμφανείς στα δέντρα του πεζοδρομίου ... καταλήγουν σε φωτιστικά σώματα επί του μαντρότοιχου του σχολείου ... έχουν συγκολληθεί στα κάγκελα μεταλλικές μπάρες και σωλήνες στους οποίους υπάρχουν ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις...πρέπει να εξασφαλισθεί η ασφαλής πρόσβαση και αποχώρηση από το σχολείο των μαθητών, η αποφυγή τροχαίου ατυχήματος ή ηλεκτροπληξίας και να αποκατασταθεί η αισθητική του σχολικού συγκροτήματος ... στις 10-9-19 ήλθε όχημα της πυροσβεστικής για να πλύνει το σχολικό συγκρότημα και καθυστέρησε 20 λεπτά να εισέλθει αφού υπήρχαν τραπεζοκαθίσματα στο οδόστρωμα και παρκαρισμένα οχήματα. **Φανταστείτε τι μπορεί να σημαίνει αυτό σε μια περίπτωση έκτακτης ανάγκης**».
- Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας, Διεύθυνση Διοίκησης, Τμήμα Διοικητικού - Οικονομικού Νομού Μεσσηνίας απέστειλε το υπ' αρ. πρωτ. 235373 (+202204+191969)/18-11-19 έγγραφο προς τον Δήμαρχο Τριφυλίας, σύμφωνα με το οποίο «...Λαμβάνοντας υπόψη το Κεφ. Γ' του αρ. πρωτ. 230292/34967/11-7-19 εγγράφου του ΣτΠ με τίτλο «ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ» παρακαλούμε όπως διασφαλίσετε και προστατεύσετε τη λειτουργικότητα του ειδικού κτιρίου (σχολείου), που αναφέρεται ρητά μεταξύ των ακινήτων στους περιορισμούς της ισχύουσας νομοθεσίας, από διάφορες οχλήσεις, οι οποίες προέρχονται από τη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και δεν συμβιβάζονται με την ειδική χρήση των κτιρίων αυτών, πόσο δε μάλλον μιας καταγγελλόμενης κατάστασης από το 2015».
- Η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη την συνέχιση της παράνομης κατάστασης στην περιοχή και έχοντας ενημερωθεί από την αρμόδια εισαγγελία για τον σχηματισμό δυο δικογραφιών για το εν θέματι αντικείμενο, έκρινε αναγκαίο να διαβιβάσει με το υπ' αρ. πρωτ. 230292/34263/4-11-19 έγγραφο τα νεώτερα στοιχεία στην εισαγγελία για τη διευκόλυνση του έργου της και την πληρότητα των φακέλων των δικογραφιών.
- Τέλος, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας, Διεύθυνση Διοίκησης, Τμήμα Διοικητικού - Οικονομικού Νομού Μεσσηνίας με το υπ' αρ. πρωτ. ΕΠ/5/8-5-20 έγγραφο ζήτησε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Κυπαρισσίας «...αντίγραφο της δικογραφίας και όπως μας ενημερώνει για την πρόοδο της ποινικής υποθέσεως προκειμένου να ελέγξουμε εάν τυγχάνουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 233 (Πειθαρχική ευθύνη) του Ν. 3852/2010 ...».

B) ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία καθώς και τη νομολογία ισχύουν τα εξής:

1) αναφορικά με την αδειοδότηση των ΚΥΕ σε κοντινή απόσταση από ειδικού σκοπού κτίρια:

- άρ. 3 του Π.Δ. 231/89: «... Η Αστυνομική Αρχή δύνата να αρνείται τη χορήγηση άδειας λειτουργίας στα κέντρα διασκέδασης και καταστήματα της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος, εφόσον η αίτηση αναφέρεται σε ακίνητο που βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων, κατευθείαν γραμμή μετρούμενη, από ναούς, σχολεία, κλινικές, νοσοκομεία, φροντιστήρια, στρατώνες, εργοστάσια, παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία, ορφανοτροφεία, βιβλιοθήκες, ωδεία, αθλητικούς χώρους και διάφορες άλλες σχολές...».
- άρ. 1 του Π.Δ. 552/99: «Η αρμοδιότητα χορήγησης της άδεια ίδρυσης, που προβλέπεται από το αρθρ. 1^ο του Α.Ν. 2520/1940 (Α'273) και από την υπ' αριθ. Αιβ/8577/83 Υπουργική Διάταξη (Β'526), των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρ. 1 του Π.Δ. 180/1979 (Α'46), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο μόνο, παρ. 1 του Π.Δ. 231/19789 (Α'109), μεταβιβάζεται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον κάθε ένας απ' αυτούς ζητήσει αυτό ύστερα από απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το Νομάρχη, κοινοποιείται στο Υπουργείο Εσωτερικών και στην οικεία Αστυνομική Διεύθυνση και δημοσιεύεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 285 του Π.Δ. 323/1989.»
- άρ. 11, παρ. 2 του Ν. 2307/95: «Οι διατάξεις του Π.Δ./τος 180/79 (ΦΕΚ 46 Α') "περί όρων λειτουργίας καταστημάτων πωλήσεως οινοπνευματωδών ποτών και κέντρων διασκέδασης" όπως τροποποιήθηκε - συμπληρώθηκε μεταγενέστερα εξακολουθούν να ισχύουν. Όπου στο ανωτέρω προεδρικό διάταγμα για θέματα χορήγησης ή ανάκλησης ή αφαίρεσης αδειών ή σφράγισης των καταστημάτων αναφέρεται "Αστυνομική Αρχή" ή "Αστυνομικός Διευθυντής" ή "Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας" ή "Υπουργός Δημοσίας Τάξεως" νοείται το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο το οποίο λαμβάνει τη σχετική απόφαση το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από τότε που πληρούνται οι αντίστοιχες νόμιμες προϋποθέσεις.»
- Συναφής με το θέμα είναι η υπ' αρ. 1715/94 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία: «...Επειδή, με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ/τος 180/79 σκοπείται προδήλως η διασφάλιση της λειτουργικότητας κτιρίων που εξυπηρετούν ειδικούς σκοπούς, με την αποφυγή οχλήσεων μη συμβιβαζομένων προς την κατά προορισμό χρήση των εν λόγω κτιρίων. Συνεπώς, προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας κέντρων διασκέδασης και των λοιπών καταστημάτων που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ως άνω π.δ/τος 180/79, εάν αυτά κείνται σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων, μετρούμενη ως ανωτέρω, από τα μνημονευθέντα ειδικού προορισμού κτίρια, είναι ότι από τη λειτουργία τέτοιου καταστήματος δεν προκαλούνται οχλήσεις που αναιρούν ή παρακωλύουν ουσιωδώς την ομαλή λειτουργία των κτιρίων αυτών. Κατ' ακολουθία η οικεία αστυνομική αρχή έχει την διακριτική ευχέρεια, μετ' εκτίμηση των συγκεκριμένων κατά περίπτωση συνθηκών, ν' αρνηθεί τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τέτοιου καταστήματος ή ν' ανακαλέσει τυχόν χορηγηθείσα, εάν διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει ή εξέλιπε η ανωτέρω νόμιμη αρνητική προϋπόθεση περί ανυπαρξίας οχλήσεων, η σχετική δε κρίση της εν λόγω αρχής πρέπει να είναι αιτιολογημένη. (πρβλ. ΣΕ 4703/84, 3984/92)».

- Η υπ' αρ. 3984/92 απόφαση του ΣτΕ αναφέρει: «...δεδομένου ότι με την παράγραφο αυτή δεν θεσπίζεται απόλυτη απαγόρευση εγκατάστασης τέτοιου καταστήματος σε απόσταση μικρότερη των πενήντα μέτρων από ναούς και τα άλλα κτίρια ... **αλλά παρέχεται ευχέρεια στη Διοίκηση να αρνηθεί τη χορήγηση της σχετικής άδειας λειτουργίας εκτιμώντας τις οχλήσεις που προβλέπεται ότι θα προκληθούν από τη λειτουργία του καταστήματος ενόψει των υφιστάμενων στη συγκεκριμένη περίπτωση πραγματικών δεδομένων και συνθηκών, η εκτίμηση των ομοίων ανήκει στην αστυνομική αρχή που έχει την αρμοδιότητα να εκδώσει την άδεια αυτή...**».

2) αναφορικά με την χρήση των κοινόχρηστων χώρων:

- άρ. 75, ν. 3463/06 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει):

«Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς:

γ) Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:....

13. Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινόχρηστους χώρους.»

- άρ. 3, ν. 1080/80 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)::

«2. Τα τμήματα των κοινοχρήστων χώρων, των οποίων επιτρέπεται η παραχώρησης της χρήσεως, καθορίζονται δι' αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

8. Σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων, των οποίων έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης, καταλογίζεται σε βάρος του υπόχρεου με απόφαση του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, εκτός από το αναλογούν τέλος και χρηματικό πρόστιμο διπλάσιο προς το αναλογούν τέλος, ανεξάρτητα από το διάστημα της αυθαίρετης χρήσης. Με όμοια απόφαση επιβάλλεται πρόστιμο, σε βάρος εκείνου που κάνει αυθαίρετη χρήση του χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί, ίσο με το τριπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με απόφαση του οικείου συμβουλίου, για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης. **Η διαπίστωση της αυθαίρετης χρήσης ενεργείται από το δήμο ή την κοινότητα ή την αστυνομική αρχή.** Η διαπόπωση της αυθαίρετης χρήσης ενεργείται από το δήμο ή την κοινότητα ή την αστυνομική αρχή. Σε περίπτωση που γίνεται αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν επιβάλλονται, κάθε φορά, και μέχρι δύο φορές τα ως άνω πρόστιμα και αν εξακολουθεί η παράβαση οι δήμοι ή οι κοινότητες με συνεργεία τους προέρχονται στην αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων, με τη συνδρομή της δημοτικής αστυνομίας ή της οικείας αστυνομικής αρχής και επιβάλλουν ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθήκευσης, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού, που καθορίστηκε με απόφαση του οικείου συμβουλίου για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης».

- άρ. 2 της υπ' αρ. 52488/2001 απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.

«Σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών (πεζόδρομοι), επιβάλλεται ελεύθερη ζώνη όδευσης πεζών με απαραίτητο ελάχιστο πλάτος 1,50 μέτρα ελεύθερο από κάθε είδους εμπόδιο, που χρησιμοποιείται για τη συνεχή, ασφαλή και ανεμπόδιστη κυκλοφορία κάθε κατηγορίας χρηστών. Οποιαδήποτε εξυπηρέτηση (σήμανση, φύτευση, αστικός εξοπλισμός κ.λπ.) τοποθετείται υποχρεωτικά εκτός της ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών. Κατ' εξαίρεση για περιπτώσεις υφιστάμενων αστικών πεζοδρομίων το πλάτος της ζώνης αυτής είναι δυνατόν να μειωθεί στα 0,90 μέτρα ή στην περίπτωση υφιστάμενων πεζοδρομίων πλάτους <0,90 μέτρα να καταλάβει όλο το πλάτος του πεζοδρομίου».

- Σύμφωνα με την υπ. αρ. 552/2003 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας:

«... Τα ζητήματα τα σχετικά με το αν είναι κατ' αρχήν επιτρεπτή ή όχι η κατάληψη της επιφάνειας των πεζοδρόμων, τα ρυθμίζει η διάταξη της παρ. 5 του ίδιου άρθρου (άρ. 48, ν. 2696/99). Σύμφωνα δε με την τελευταία αυτή διάταξη απαγορεύεται η κατάληψη οποιουδήποτε σημείου της επιφάνειας πεζοδρόμου, εφόσον παρεμποδίζεται ο σκοπός στον οποίο αποσκοπεί η καθιέρωσή του. Συγκεκριμένα, απαγορεύεται η κατάληψη τμήματος επιφάνειας πεζοδρόμου (άρα και η τοποθέτηση εμποδίων οποιασδήποτε μορφής σε οποιοδήποτε σημείο του), εφ' όσον με αυτήν παρεμποδίζεται η είσοδος και έξοδος αλλά και η κυκλοφορία στον πεζόδρομο των πεζών, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Επίσης απαγορεύεται η κατάληψη και η τοποθέτηση εμποδίων στους πεζοδρόμους, όταν με αυτές παρεμποδίζεται στις έκτακτες και εξαιρετικές περιπτώσεις, που αυτό επιτρέπεται, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, η είσοδος και η διέλευση οχημάτων στους πεζοδρόμους. Τούτο δε συμβαίνει όταν παρεμποδίζεται η είσοδος και διέλευση οχημάτων προς και από ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης παροδίων ιδιοκτησιών, όπως και η είσοδος και η διέλευση ή η σύντομη στάθμευση οχημάτων τροφοδοσίας ή εφοδιασμού παροδίων καταστημάτων ή κατοικιών (π.χ. τροφοδοσία με καύσιμα) ή τέλος η είσοδος διέλευση και η αναγκαία στάθμευση οχημάτων έκτακτης ανάγκης (νοσοκομειακών, αστυνομικών, προοβευτικών κλπ).

Γ) ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Η Αρχή από την έναρξη της διαμεσολαβητικής της παρέμβασης είχε **επισημάνει ότι η διοίκηση όφειλε να λάβει υπόψη την εγγύτητα των εν λόγω ΚΥΕ με το σχολικό συγκρότημα και τις πιθανολογούμενες συνέπειες στη λειτουργία των σχολείων**, βάσει και του σχετικού νομοθετικού πλαισίου και της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Σε συνέχεια των επίμονων διαμεσολαβητικών προσπαθειών της Αρχής, επετεύχθη η άρση της αυθαίρετης κατάληψης κοινόχρηστου χώρου έμπροσθεν του σχολικού συγκροτήματος από τα τραπεζοκαθίσματα και τις κατασκευές των δυο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, η επιβολή προστίμου για την αυθαίρετη χρήση του επίμαχου χώρου και η αποξήλωση της οριστικά αυθαίρετης κατασκευής, ήτοι της επένδυσης με λουρίδες ξυλείας του πεζοδρομίου και του συμπαγούς τμήματος της περιφραξης του σχολικού συγκροτήματος Γυμνασίου-Λυκείου Γαργαλιάνων. Ωστόσο, με βάση το ιστορικό της υπόθεσης **η ως άνω αποκατάσταση της νομιμότητας διαρκοῦσε για λίγο χρονικό διάστημα, καθώς διαπιστωνόταν η συστηματική επαναφορά στην προτέρα παράνομη κατάσταση.**

Κατά τη διάρκεια της μακροχρόνιας διαμεσολαβητικής της προσπάθειας, η Αρχή διαπίστωσε ότι:

- η ως άνω περιγραφείσα **κατάσταση παραβάσεων στην περιοχή (από το 2015) διατηρήθηκε με την ανοχή της δημοτικής αρχής**, η οποία επιχειρούσε να επιλύσει το πρόβλημα «...σε συνεννόηση με τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων με στόχο την εξεύρεση λύσης προς το συμφέρον όλων ...», γεγονός που ουδόλως συνέβαλε στην επίλυση του προβλήματος, ενώ παράλληλα συνέτεινε στην πρόκληση εύλογων αμφιβολιών για τις σχέσεις του Δήμου με τους εκμεταλλευτές των ΚΥΕ,
- **οι εκμεταλλευτές των ΚΥΕ συστηματικά αρνιόντουσαν να συμμορφωθούν με την ισχύουσα νομοθεσία,**
- **η επί σειρά ετών μη λήψη μέτρων και η μη επιβολή κυρώσεων ανέδειξε την έλλειψη βούλησης του οικείου Δήμου να προβεί - ως όφειλε - στις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ενέργειες για την αποκατάσταση της νομιμότητας**, αφού όλες οι ενέργειες που έγιναν επετεύχθησαν κατόπιν επανειλημμένων και επίμονων προσπαθειών της Αρχής,
- **η αρμόδια δημοτική αρχή κατ' επανάληψη δεν προέβη στις προβλεπόμενες ενέργειες** αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα, ενώ η έως σήμερα **μη άσκηση ελέγχου των πράξεων του Δήμου Τριφυλίας** σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 106 επ. του Ν. 4057/12, **συνιστά περίπτωση μακροχρόνιας κακοδιοίκησης.**
- **Η προστασία της ασφάλειας και της υγείας των μαθητών στις σχολικές μονάδες διασφαλίζεται αποτελεσματικά με την αποφυγή οχλήσεων και την αποτροπή λειτουργίας ασύμβατων χρήσεων των παρακείμενων εγκαταστάσεων**. Ωστόσο, **η παράμετρος αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία αδειοδότησης των ΚΥΕ** που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από κτίρια ειδικού σκοπού.

Δ) ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο **Συνήγορος του Πολίτη**, στο πλαίσιο διερεύνησης συναφούς αναφοράς, **εξέδωσε πόρισμα** το Μάιο του 2006 σχετικά με τη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος σε απόσταση μικρότερη των πενήντα (50) μέτρων από σχολεία³ στο οποίο διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι: «... ήταν προφανές ότι με την θετική απόκριση του δήμου στο αίτημα άδειας θα προέκυπταν δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στην λειτουργία του σχολείου (πρόσβαση, επικοινωνία) όσο και στα δικαιώματα-συμφέροντα (ασφαλούς και ανεμπόδιστης πρόσβασης) των μαθητών, κατ' επέκταση και των γονέων τους... Η σοβαρή αυτή πιθανολόγηση δυσμενών συνεπειών, έπρεπε να οδηγήσει τον Δήμο, πριν αποφασίσει τελικά για την έκδοση της άδειας, στη διαβούλευση με τους εκπροσώπους του σχολείου και τον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας προηγούμενης ακρόασης των θιγομένων από τη λήψη δυσμενούς μέτρου σε βάρος τους... Δηλαδή, στην αναζήτηση εκ μέρους της αδειοδοτούσας αρχής (του Δήμου ...) των απόψεων επί του ενδεχομένου παραχώρησης άδειας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος στο συγκεκριμένο σημείο, εκείνων οι οποίοι προβλέπεται με βεβαιότητα ότι θα επιβαρυνθούν.. Ειδικότερα, **η άσκηση της αρμοδιότητας για την εξέταση της συνδρομής της σχετικής προϋπόθεσης για την απόσταση των κτιρίων με ειδικούς σκοπούς από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης αλλά με αιτιολογημένη απόφαση...** Όμως, η αιτιολογία μπορεί να αφορά και τη σκοπιμότητα της πράξης, όταν πρόκειται για άσκηση διακριτικής ευχέρειας. Εφόσον ο σκοπός χορήγησης της άδειας, και ειδικότερα η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την έκδοση της εξεταζόμενης πράξης, στη συγκεκριμένη περίπτωση, **έπρεπε να εξυπηρετείται πρωτίστως το συμφέρον του παιδιού.** Επίσης, σύμφωνα με την υπ. αρ. 1715/94 απόφαση του ΣτΕ, **η αδειοδοτούσα αρχή πρωτίστως οφείλει να διασφαλίσει τη λειτουργικότητα των κτιρίων που εξυπηρετούν ειδικούς σκοπούς. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται οχλήσεις, οι οποίες δεν συνάδουν με τον σκοπό συγκεκριμένων κτιρίων, όπως ναοί, σχολεία, νοσοκομεία κ.ά. και δεν παρακωλύουν την ομαλή λειτουργία τους. Άλλωστε, σύμφωνα με την υπ. αρ. 3984/92 απόφαση του ΣτΕ, η διοίκηση σε ανάλογες περιπτώσεις πρέπει να εκτιμήσει τις οχλήσεις που προβλέπεται να προκληθούν από τη λειτουργία του καταστήματος βάσει των πραγματικών δεδομένων και συνθηκών».**

Η Αρχή **είχε προτείνει** στο ως άνω πόρισμά της τα ακόλουθα:

«α) **Έκδοση εγκυκλίων οδηγιών από τους συναρμόδιους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης για την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας** της παρ. 3 του άρθρου μόνου του Π.Δ. 231/89 κατά τρόπο που να μην παρεμποδίζει ουσιαστικά τη λειτουργία των κτιρίων με ειδικό σκοπό και να εξασφαλίζει την ομοιογένεια στη λήψη των σχετικών αποφάσεων από τις αδειοδοτούσες αρχές.

β) **Θέσπιση**, από τον εκάστοτε αρμόδιο φορέα για τις χρήσεις γης, **σχετικών απαγορευτικών ρυθμίσεων**, ανάλογα με τον χαρακτήρα και το πολυπληθές ή μη των περιοχών, στις οποίες ασκεί αρμοδιότητα. Ενδεικτικά αναφέρεται η υπ. αρ. 3109/96 (ΦΕΚ Δ' 645) του Νομάρχη Δυτικής Αττικής, σύμφωνα με την οποία: «... Σε απόσταση 50 μέτρων πρωτοβάθμιας, και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σχολεία, νοσοκομεία, παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία, απαγορεύονται οι χρήσεις: καφετέριες, μπαρ, ντισκοτέκ, καταστήματα όπου γίνεται χρήση ηλεκτρονικών ατομικών ή ομαδικών παιχνιδιών και σφαιριστήρια. Η απόσταση των 50 μέτρων μετριέται από την πλησιέστερη είσοδο ή έξοδο των εκπαιδευτηρίων ή γυμναστηρίων μέχρι την είσοδο των καταστημάτων δια της συντομότερης οδού...»

γ) **Ρητή νομοθετική πρόβλεψη διαβούλευσης των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων** προ της χορήγησης άδειας λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος πλησίον κτιρίου ειδικού σκοπού.»

Σε συνέχεια του πορίσματος εκδόθηκε αρχικά η υπ. αρ. 81839/ΣΤ1/06 απόφαση της **Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων** με θέμα: 'Καθορισμός κριτηρίων καταλληλότητας και επιλογής χώρων, για την ανέγερση διδακτηρίων καθώς και χώρων μετά κτηρίων κατάλληλων για στέγαση Σχολικών Μονάδων'. Στην εν λόγω απόφαση υιοθετείτο - στο σκέλος

³ www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.katastimata_prosforas_faghtou.44363

που αφορούσε το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων - σχετική πρόταση του πορίσματος της Αρχής, αφού όριζε, μεταξύ άλλων τα εξής:

«Τα κριτήρια καταλληλότητας και επιλογής χώρων για την ανέγερση διδακτηρίων, καθώς και χώρων μετά κτηρίων, καταλλήλων για στέγαση σχολικής μονάδας είναι τα εξής:

3. Ασύμβατες χρήσεις

Ο προτεινόμενος χώρος επιβάλλεται να βρίσκεται σε απόσταση 500 μέτρων από χώρους ή λειτουργίες, που αποτελούν εστίες ηχορύπανσης, ατμοσφαιρικής ρύπανσης, επικίνδυνης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, πυρκαγιάς, εκρήξεων και λοιπών μολύνσεων, ώστε να αποτρέπονται οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι που απορρέουν από τη γειτνίαση, ως εξής: ...

3.4 Καταστήματα όπως μπαρ, καφετέριες, καφενεία, μπιλιάρδα, καζίνο κ.λ.π....»

Στη συνέχεια όμως, η ανωτέρω απόφαση ανακλήθηκε, με την ακόλουθη ΥΑ 106395/ΣΤ1/06 (ΦΕΚ 1514Β/13-10-06), ενώ μεταγενέστερα εκδόθηκε η υπ. αρ. 37237/ΣΤ1/2-4-07 απόφαση της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετικά με τον καθορισμό κριτηρίων καταλληλότητας και επιλογής χώρων, για την ανέγερση Δημοσίων διδακτηρίων Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης, η οποία δεν καθορίζει συγκεκριμένες αποστάσεις οχλοσών δραστηριοτήτων από σχολικά κτίρια, αφού μεταξύ άλλων, ορίζει ότι: «...ο προτεινόμενος χώρος επιβάλλεται να βρίσκεται σε απόσταση κατ'ελάχιστον ίση με την οριζόμενη από τις ισχύουσες διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων και σύμφωνα με τους εκάστοτε περιορισμούς που επιβάλλουν οι αρμόδιοι φορείς κατά το στάδιο της αδειοδότησης της οχλοσας δραστηριότητας ... κατά την επιλογή του χώρου για τις περιπτώσεις ...καταστήματα όπως μπαρ, χώροι τυχερών παιγνίων, οίκοι ανοχής, κλπ. πρέπει να τηρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία σχετικές διατάξεις νόμων και κανονιστικές πράξεις ...».

Ο Συνήγορος του Πολίτη επίσης κατέγραψε την πρότασή του για το εν λόγω θέμα στην Ετήσια Έκθεση του 2006 στην οποία δεν υπήρξε περαιτέρω ανταπόκριση από τα δυο υπουργεία, και πιο συγκεκριμένα⁴:

«ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΘΕΜΑ: Λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος σε μικρή απόσταση από σχολικές εγκαταστάσεις

Σύμφωνα με την παράγρ. 3 του μόνου άρθρου του Π.Δ. 231/1989, κατά την αίτηση χορήγησης άδειας λειτουργίας σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, η αδειοδοτούσα αρχή έχει τη διακριτική ευχέρεια να αρνηθεί τη χορήγησή της, «...εφόσον η αίτηση αναφέρεται σε ακίνητο που βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων, κατευθείαν γραμμή μετρούμενη, από ... σχολεία, ... νηπιαγωγεία, ...».

Ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι η λειτουργία τέτοιου είδους καταστημάτων και η συνακόλουθη ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων κοντά σε σχολικές μονάδες μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την υγεία και την ασφάλεια των μαθητών. Ωστόσο, οι αδειοδοτούσες αρχές, προκειμένου να χορηγήσουν άδεια καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, δεν αναζητούν τις απόψεις εκείνων οι οποίοι προβλέπεται ότι θα επιβαρυνθούν (οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στα σχολεία και οι γονείς), προς την κατεύθυνση υλοποίησης του περιεχομένου τόσο του άρθρου 3 της ΔΣΔΠ, όπως κυρώθηκε με τον ν. 2101/1992 (ΦΕΚ 192 Α'), όσο και της παραγρ. 2 του άρθρου 24 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία επιτάσσουν να λαμβάνεται υπόψη πρωτίστως το συμφέρον του παιδιού.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ

Τροποποίηση της παραγρ. 3 του μόνου άρθρου του ΠΔ 231/1989 στην οποία ρητά θα απαγορεύεται η αδειοδότηση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος όταν γειτνιάζουν με σχολικές μονάδες, αλλά και με άλλα κτίρια που προβλέπονται στη σχετική διάταξη. Στην περίπτωση που δεν τροποποιηθεί η παραπάνω διάταξη, προτείνεται επικουρικά να υπάρξει ρητή νομοθετική πρόβλεψη για διαβούλευση των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων πριν από τη χορήγησης άδειας λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος κοντά σε κτίριο ειδικού σκοπού».

⁴ Συνήγορος του Πολίτη Ετήσια Έκθεση 2006, σελ. 255-256.

Ο Συνήγορος του Πολίτη από την πολυετή ενασχόλησή του με αναφορές συναφούς αντικειμένου και κυρίως από την εν θέματι υπόθεση, της οποίας το ιστορικό περιγράφηκε αναλυτικά παραπάνω και για την οποία επισυνάπτεται και σχετικό φωτογραφικό υλικό, διαπιστώνει ότι οι δήμοι κατά τη διαδικασία αδειοδότησης των ΚΥΕ σε κοντινή απόσταση από τα σχολεία δεν λαμβάνουν υπόψη ζητήματα όπως: α) την εγγύτητα των ΚΥΕ στα σχολεία (στην συγκεκριμένη περίπτωση η μέτρηση έδειξε δέκα (10) μέτρα) β) την πιθανολογούμενη όχληση από τη λειτουργία των ΚΥΕ κατά τις ώρες λειτουργίας των σχολείων, γ) την εξασφάλιση της ασφαλούς και ελεύθερης πρόσβασης των μαθητών στα σχολεία και τον προβλεπόμενο ελεύθερο χώρο για την απρόσκοπτη διέλευση των πεζών στα πεζοδρόμια εν γένει.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ανεξάρτητη Αρχή **προτείνει την επανεξέταση του νομοθετικού πλαισίου για την αδειοδότηση των ΚΥΕ, ιδίως ως προς τις περιπτώσεις που γειτνιάζουν με υφιστάμενες σχολικές μονάδες και πιο συγκεκριμένα:**

- τη ρητή απαγόρευση αδειοδότησης νέων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος με πώληση οινοπνευματωδών ποτών όταν γειτνιάζουν με σχολικές μονάδες που βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των πενήντα (50) μέτρων από αυτές,
- τη ρητή απαγόρευση χορήγησης άδειας κοινόχρηστου χώρου σε όλα τα ΚΥΕ για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων σε όλο το μήκος της περιφραξής των σχολικών συγκροτημάτων.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη παρακαλεί, κατά το άρθρ. 4 § 5 του ν. 3094/2003, τους αρμοδίους Υπουργούς Εσωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων να διερευνήσουν συνολικά τα τιθέμενα ζητήματα και να αναλάβουν τις απαραίτητες πρωτοβουλίες με στόχο την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των μαθητών.

Με τιμή

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1. Κύριο Νικόλαο Παπαθεοδώρου
Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
Ν.Ε.Ο. Πατρών- Αθηνών 158
26442 Πάτρα
2. Κύριο Γεώργιο Λεβεντάκη
Δήμαρχο Τριφυλίας
Δημαρχείου 2
24500 Κυπαρισσία
3. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας
Διεύθυνση Διοίκησης
Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Νομικών Προσώπων Τρίπολης
Γεωργίου Α΄ 17
22100 Τρίπολη
4. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας
Διεύθυνση Διοίκησης
Τμήμα Διοικητικού-Οικονομικού Νομού Μεσσηνίας
Λεωφόρος Αθηνών 173
24100 Καλαμάτα
5. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Δήμου Τριφυλίας
Δημαρχείου 2
24500 Κυπαρισσία
6. Διεύθυνση Δημοτικών Προσόδων & Δημοτικής Περιουσίας
Τμήμα Τελών - Φόρων - Δικαιωμάτων έκδοσης αδειών
Δήμου Τριφυλίας
Δημαρχείου 2
24500 Κυπαρισσία
7. Υπηρεσία Δόμησης
Δήμου Τριφυλίας
Εθνική Οδός Κυπαρισσίας - Πύργου
24500 Κυπαρισσία
8. Δημοτική Ενότητα Γαργαλιάνων
Β. Γεωργίου Β΄ 37
24400 Γαργαλιάνοι
9. Αστυνομικό Τμήμα Γαργαλιάνων
24400 Γαργαλιάνοι
10. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Μεσσηνίας
Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου
Διοικητήριο
24100 Καλαμάτα